

Ed.

243. Frumvarp

til laga um erfðafjárskatt.

(Eftir 3. umr. í Nd.).

1. gr.

Af öllum fjármunum, er við andlát manns hverfa til erfingja hans, skal gjalda skatt í landssjóð.

2. gr.

Fjárhæð erfðafjárskattsins er ákveðin þannig:

A. Af erfðafé, sem hverfur til þess hjóna, er lifir hitt, eða niðja hins látna, skal svara af arfi hvers erfingja um sig:

1. Af fyrstu 1000 kr.	$1\frac{1}{10}$	af hundraði.
2. — næstu 1000 —	$1\frac{2}{10}$	—

og svo áfram þannig, að skatturinn eykst um $\frac{1}{10}$ af hundraði á hverju þúsundi, sem arfurinn hækkar um, alt að 5 af hundraði.

B. Af erfðafé, sem hverfur til foreldra hins látna eða niðja þeirra, er ekki heyra undir staflið A, skal svara af arfi hvers erfingja um sig:

1. Af fyrstu 1000 kr.	5	af hundraði.
2. — næstu 1000 —	$5\frac{1}{2}$	—

og svo áfram þannig, að skatturinn eykst um $\frac{1}{2}$ af hundraði á hverju þúsundi, alt að 25 af hundraði.

C. Af erfðafé, sem hverfur til afa eða ömmu hins látna, eða niðja þeirra, er heyra eigi undir stafliðina A. og B. eða til fjarskyldari erfingja eða óskyldra, skal svara af arfi hvers erfingja um sig.

1. Af fyrstu 1000 kr.	11	af hundraði.
2. — næstu 1000 —	12	—

og svo áfram þannig, að skatturinn eykst um 1 af hundraði á hverju þúsundi, alt að 50 af hundraði.

D. Af erfðafé, sem hverfur til kirkna, opinberra sjóða, gjafasjóða, félaga, stofnana, eða annars slíks; skal greiða 10 af hundraði.

3. gr.

Erfðafjárskatt skal greiða af öllu því, er nefnist arfur í eiginlegum skilningi, og enn fremur af gjafaarfi, dánargjöfum og arfi fyrirfram greiddum, sbr. tilsk. 25. sept. 1850, 10. gr.

Ennfremur skal greiða erfðafjárskatt af verðmætum eigum eða réttindum, er við andlát manns hverfa til erfingja eftir samningi hins látna manns við annan, eða fyrir fjárgreiðslu af hendi hins látna. Undanþegið skatti er þó tryggingarfé og lifeyrir, sem keyptur er fyrir annan samkvæmt ákvæðum laga eða opinberri fyrirkipan.

Af eignum hér á landi, er falla í arf við skifti, er fara fram í útlöndum, skal greiða erfðafjárskatt eftir þessum lögum til landssjóðs.

4. gr.

Erfðafjárskatt skal og greiða:

1. Af gjöfum, er gefnar eru í lisanda lífi, ef gefandi hefir áskilið sér tekjur eða not gjafarinnar til dauðadags eða fyrir ákveðið tímabil, sem eigi er á enda runnið á dánardægri hans.
2. Af gjöfum, er gefnar eru á hinu síðasta ári fyrir andlát gefanda, ef eiger hans hafa fyrir gjafirnar rýrnað um 10 af hundraði eða meira.
3. Af öllum fjármunum, er gefnir hafa verið eða afhentir í því skyni, að komast hjá að greiða skatt eftir lögum þessum.

5. gr.

Pá er annað hjóna deyr, og það, sem lengur lifir, situr í óskiftu búi, skal

eigi greiða erfðafjárskatt af fé því, sem óskift er, en upphæð búsins skal þá á-kveðin á þann hátt, er segir í 10. gr.

Ef það hjóna, er situr í óskiftu búi, borgar erfingjum hins látna, einum eða fleirum, allan arf þeirra eða nokkurn hluta hans, áður en til skifta kemur, skal gjalda erfðafjárskatt af arfahlutum þessum, þegar búið kemur til skifta, og greiðist skatturinn af erfðafé þeirra erfingja, er þá taka arf, í réttu hlutfalli, eftir skyldleika þeirra við arfleifanda.

Hafi það hjóna, er situr í óskiftu búi, gefið erfingjum hins látna meira en svarar hálfri upphæð búsins, skal telja gjasir þessar með til erfðafjárskatts, þó svo, að hækjunin nemi ekki meira en helmingi upphaflegrar búsupphæðar.

6. gr.

Nú nemur fjárhæð sú, er til erfingja fellur, eigi 100 krónum samtals, og skal þá dánarbúið undanþegið erfðafjárskatti.

Skattur skal talinn af hverjum 10 krónum af fjárhæð hvers fjárerfðahluta, en minni fjárhæð eigi til greina tekin.

Stjórnarráðinu er heimilt að undanþiggja erfðafjárskatti handrit, bókasöfn, listaverk og minjagripi, er verðmætir eru fyrir sögu landsins, listir eða visindi, ef hlutir þessir eru ánaðir eða gefnir opinberum söfnum landsins eða alþjóðlegum stofnunum.

Af erfðafé, sem ánað er til guðsþakka, líknarstofnana eða almenningsnota, er stjórnarráðinu heimilt að færa erfðafjárskattinn niður í 5 af hundraði hverju.

7. gr.

Fjárhæð erfðafjárskattsins skal reikna eftir skyldleika erfingjans við arfleifanda, hvort heldur arfurinn fellur til erfingja að lögum eða eftir arfleiðsluskrá.

Nú eru hjón skilin að borði og sæng, en arfur tæmist öðru þeirra eftir hitt látið, og skal þá telja erfðafjárskattinn eftir skyldleik þess við hið látna.

Af erfðafé, sem tilfellur hjónum, er búa sameignarbúi, skal telja erfðafjárskatt eftir skyldleika þess hjóna, er nærskyldara er hinum látna, ef erfðaféð rennur inn i sameign þeirra. Þegar fjárhæð sú, er til arfs fellur, er falin í árgreiðslum, svo sem árlegum lifeyri, vaxta- eða afgjaldsafnotum eða því líku, þá skal telja erfðafjárskatt af fjárhæðinni fimmfaldaðri, ef árgreiðslan er bundin við lifstið eins eða fleiri, er á lifi eru þegar arfurinn fellur, eða við óákveðna áratölu; en sé endurgreiðslan miðað við ákveðna áratölu, skal fjárhæðina margfalda með áratölunni, þó aldrei meira en tuttugu og fimm árum.

8. gr.

Erfðafjárskattur kemur í gjalddaga við látt arfleifanda, og skal, þegar opinber skifti fara fram, greiddur í skiftalok. Í dánarbúum, er myndugir erfingjar eða sérstakir skiftaráðendur skifta, eða þegar arfur er tekinn án skifta, skal skattinn greiða á 12 mánaða fresti frá andláti arfleifanda, nema innköllun hafi verið gefin út með 12 mánaða fyrirvara, en þá skal skattinn greiða á 3 mánaða fresti frá því, er innköllunarrestur er út runninn.

Erfðafjárskattur skal talinn af hverjum erfðahluta um sig, og skal alt það, er hver erfingi um sig hlýtur úr búinu að arfi, gjöf, gjafarfí o. s. frv., talið í einu lagi.

Nú hefir arfleifandi fyrir andlát sitt gefið eða afhent einhverjum erfingja

svo mikið, að það, er honum ber úr búinu, hrekkur eigi fyrir erfðafjárskatt hans, og skal þá greiða það, er til vantar, samkvæmt því, sem segir í 5. gr.

9. gr.

Nú deyr maður, er arf hefir hlutið, áður en erfðafjárskattur eftir þessum lögum er greiddur, en arfurinn fellur síðan til annara, og skal þá að eins greiða skatt eitt skifti af arfi þessum, en fjárhæð skattsins skal, þegar svo ber við, miða við. skyldleik erfingjanna við þann arfleifanda, er fjær þeim stendur að skyldleika.

10. gr.

Í öllum þeim dánarbúum, þar er opinber skifti fara eigi fram, svo og þegar það hjóna, er lengur lifir, situr í óskiftu búi, skulu erfingjar semja erfðafjárskýrslu og senda hana hinum reglulega skiftaráðanda áður en liðinn er frestur sá, er á-kveðinn er í 8. gr.

Erfðafjárskýrslu skal semja eftir fyrirmynnd, er stjórnarráðið setur, og skal í henni skýrt frá öllum verðmætum eigum búins og skuldum þess, og skyldleik erfingja við hinn látna, svo og, ef skifti hafa farið fram, hvernig féð skiftist milli erfingja. Í erfðafjárskýrslu skal einnig skýrt frá gjöfum, afsólum eða samningum, er hinn látni kann að hafa gjört, og skattskylda fylgir eftir þessum lögum.

11. gr.

Skiftaráðandi skal hafa eftirlit með, að erfðafjárskýrslur séu rétt samdar og sendar ásamt greiðslu skattsins á ákveðnum fresti. Sé erfðafjárskýrsla eigi send í réttan tíma, skal skiftaráðandi setja bréflega hlutaðeigendum frest til að gjöra skýrsluna og leggja við dagsektir.

Allir erfingjar skulu undirskrifa skýrsluna, og bera þeir allir ábyrgð á, að hún sé rétt og send á réttum tíma.

12. gr.

Nú verður sú raun á, að arfi hefir leynt verið visvitandi, eða rangt skýrt frá atvikum, er áhrif hafa á skattinn, eða einhverju því leynt, er til greina ber að taka til hækunar skattsins, og skal þá greiða fimmfalda þá fjárhæð, er lækkun skattsins fyrir þessar sakir mundi nema. Með mál út af þessum efnum skal farið sem almenn lögreglumál, nema mál sé svo vaxið, að ákvæði hinna almennu hegningarlaga nái til þess.

13. gr.

Erfðafjárskatt og dagsektir eftir lögum þessum má taka lögtaki samkvæmt lögum 16. des. 1885.

14. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1912, og falla frá sama tíma úr gildi ákvæðum um erfðafjárskatt í tilsk. 12. sept. 1792 og 8. febr. 1810.